

Kontrola — součást řídicí a organizátorské práce

V naší společnosti, budující a rozvíjející socialistický řád a vytvářející základní předpoklady přechodu ke komunistické společnosti, plní důležitou úlohu řídicí a organizátorská činnost ve všech oblastech. V dnešní době jsme svědky zvyšování její úlohy v celém společenském dění.

V armádě, která plní úkoly v souladu se zájmy naší společnosti, vyvstává do popředí řídicí a organizátorská činnost velitelů a štábů všech stupňů, především při výchově a výcviku příslušníků armády.

Kontrolní činnost v řídicí a organizátorské práci má svoje důležité a specifické místo. Pokusím se vymezit úkoly této kontrolní činnosti v armádě. Jsou to tyto:

— vytvořit si jednotný názor na plnění úkolů, pomoci při rozpracování a zabezpečení splnění vytyčených opatření (politických i odborných);

— ověřit si správnost opatření (rozkazů, směrnic, nařízení), tj. jejich účinnosti, proveditelnosti a odrazu v morálně politickém stavu (jinými slovy — prověřit hodnotu vlastní řídicí práce);

— vychovávat se vzájemně k důslednému splnění úkolů (v duchu hesla: „Důvěřuj, ale prověřuj!“);

— stmelovat všechny stupně velení, ujasňovat a upravovat vzájemné vztahy;

— vyměňovat zkušenosti ve všech oblastech.

Kontrolní činnost je jeden z hlavních prostředků k vytváření jednoty názoru. Proto je tedy jedním z rozhodujících činitelů v organizátorské práci. Správně kontrolovat znamená sjednocovat úsilí celého kolektivu. Jednota úsilí předpokládá především jednotu cílů. V tomto smyslu nedochází v armádě k různicím. Jednota cílů

je dána hlavními dokumenty (usneseními, rozkazy, směrnici) stranickými a velitelskými na nejvyšším stupni.

Hlavní a podstatnou stránkou věci při kontrolní činnosti — a zde musíme hledat její pravé poslání — je **dosažení jednoty**:

a) v názoru ze strany kontrolujícího a kontrolovaného na stupeň bojové a politické připravenosti kontrolovaného útvaru, jakož i na morálně politický stav a jeho ukazatele při přihlédnutí ke všem podmínkám, v nichž útvar úkoly plní;

b) v názoru na příčiny úspěchů a zjištěných nedostatků;

c) v názoru na přijetí nutných opatření, metod a prostředků ke splnění společného zámyslu k odstranění zjištěných závad a nedostatků, jakož i k rozšíření a popularizaci dobrých zkušeností;

d) v přesvědčování a pevné vůli o nutnosti dovést přijatá opatření k důslednému uskutečňování.

K dosažení jednoty názoru ve všech uvedených bodech je třeba ze strany kontrolujícího (jednotlivce i komise) řádná připravenost po stránce politické a odborné. Jsou-li větší praktické zkušenosti, tím je celá kontrolní činnost kvalitnější. Dále je nutné přistupovat k prověřovaným (kontrolovaným) **s dobrou vůlí pomoci** při získání důvěry a automaticky s tím i příslušné autority. Každá kontrola je **aktem výchovy**. Proto jakýkoli projev kontrolního orgánu, jako např. hrubost, povýšenost, netaktnost, nebo na druhé straně přílišná ohleduplnost, falešné kamarádství, přehlížení nedostatků, nejen že společnému úsilí nepomáhají, ale mají i záporný vliv na výchovu lidí. Znamená to dále nepřistu-

povat ke kontrole z **pozice hledání** jen a jen nedostatků za každou cenu, ale naopak na prvním místě je žádoucí vyhmátnout to dobré, konstruktivní. Nejúčinnější je výchova především na kladných příkladech, protože správně oceňuje vynaložené úsilí. Za dosaženými výsledky — stupni výchovy a výcviku je třeba vidět práci **širokého kolektivu lidí** jednak vojáků samých, svazáckých a stranických organizací, politických pracovníků a velitelů všech stupňů.

Je nezdravé a nanejvýš škodlivé z **jednoho nahodilého zjevu paušalizovat** a dělat jednoznačné závěry. Proto je nutné ověřit si skutečnosti na **několika stupních**, nejen u jednotlivce, ale u **širokého kolektivu**. To umožňuje nejvíce se přiblížit pravdě.

V dosaženém stupni výchovy, výcviku a bojové připravenosti prověřovaného stupně se **odrážejí výsledky vlastní řídicí, organizátorské a výchovné činnosti**.

Kontrolovaný musí projevit dobrou vůli a pochopení, a především sebekritický přístup k vykonané práci.

Mezi kontrolovaným a kontrolujícím je nutné vytvořit prostředí a vztahy, což zabezpečí splnění cílů kontroly.

Dosažená jednota názorů v uvedených bodech, je základním předpokladem ke splnění cíle kontroly. Jednota názorů je hlavní předpoklad k rozvíjení a usměrňování iniciativy podřízených správným směrem a zárukou toho, že náročné úkoly budou družným úsilím kolektivu splněny. Samozřejmě, že **pokračováním jednoty názoru je jednota společné činnosti**.

V další části rozeberu stručně požadavek, aby kontrola byla **základním prostředkem studia praxe**.

Ověřování si teorie praxí je základ správného politického a odborného vedení. Praxe je základem poznání, hlavní

stránkou věci, je bohatší a konkrétnější než teorie. Teorie sama o sobě nemůže měnit skutečnost, k tomu je praktická činnost lidí. **Studium praxe** je tedy neoddelitelnou a podstatnou částí kontrolní činnosti. Je ovšem opět závislé na osobě (kontrolujícím orgánu), která ji uskutečňuje. V této souvislosti uvádím citát B. Engelse: „Sama hodnota zkušeností závisí na úrovni a velikosti rozumu, který k ní při zkoumání zkušeností dospívá.“

Kontrola při dodržování zásad, uvedených v první části, je **základním prostředkem studia praxe**. Ověřit si skutečnosti přímo na místě pohovorem s vykonavatelem v jeho konkrétních podmínkách, o práci, zkušenostech, nebo o úspěších i těžkostech, to znamená získat správné pohledy na přijatá opatření.

Síla praxe spočívá v tom, že dává možnost teoretického předvídání, dalšího správného rozhodování, tj. možnost relativního předvídání teorie před vlastním vývojem praxe.

Kontrola pomáhá prakticky dialektické jednotě rozkazu a provedení, tedy správnému vedení.

Zkušenosti z kontrol na všech stupních potvrzují tyto úvahy a závěry. Je ještě řada nedostatků při kontrolní činnosti, vyplývajících z **nedocení** důležitosti této části organizátorské a řídicí činnosti. Vyplývají především z vlastní nepřipravenosti, nesprávných vztahů, a někdy i z přežitků v myšlení a jednání lidí.

Problematika jednoty názoru, správné kontrolní činnosti v období konsolidačního procesu v armádě má velký význam.

Proto dnes zkvalitnit kontrolní činnost znamená, především postoupit kvalitativně v oblasti politického uvědomění, aktivity, zásadovosti a výchovy socialistického člověka.